

QUÈ CAL SABER?

EL RENT¹

Per a anomenar el **fong** que, per la seua acció enzimàtica, fa possible tant l'elaboració del **pa** com la fabricació de **cervesa** (*Saccharomyces cerevisiae*), la llengua catalana disposa de dues paraules: en el **català oriental** s'usa **llevat**, mentre que en el **català occidental** (a l'Urgell, la Conca de Barberà, la Franja de Ponent i el País Valencià) s'utilitza **rent**.

Segons el *Diccionari català-valencià-balear*,² **rent** prové de l'adjectiu llatí *recens, recentis*, que vol dir 'nou', 'fresc'. Aquesta opinió no és compartida per Joan Coromines, que el fa derivar del verb llatí *recentare*, que significa 'refrescar tirant-hi una substància líquida'.

Si bé s'ha perdut molt l'ús de **rent** perquè ara poca gent pasta **pa** a casa, la paraula és completament viva al País Valencià, i figura tant en alguns refranys populars (*El RENT i la granera fan la dona feïnera*) com en la literatura culta, en aquest cas també en el sentit figurat d'impuls per accions o actituds de col·lectius humans'. Com a exemple d'aquest últim cas, reproduïm uns versos del poema «Arbres» (1955), del poeta valencià Martí Domínguez Barberà (Algemesí, 1908 - València, 1984), dedicat al nostre idioma:

Ens va entrar el llatí pel sol naixent,
gòtic, pel nord; l'àrab, pel sud brusent;
la llengua de Castella, pel ponent...
Tu no has vingut. Tu eres nostre rent!

1. Text original de Francesc Asensi i Botet, membre de l'Institut d'Estudis Catalans.

2. Antoni M. ALCOVER i Francesc de Borja MOLL, *Diccionari català-valencià-balear* (en línia), Barcelona, Institut d'Estudis Catalans, 2002 (publicat en paper el 1962).